

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Növénytermesztési-tudományok Intézet

Mezőgazdasági mérnök alapképzési szak

Őszibarack metszési módok hatása a termés mennyiségére és minőségére

Belső konzulens: Dr. Jócsák Ildikó
egyetemi adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Növénytermesztési-
tudományok Intézet
Agronómia Tanszék

Készítette: **Ekkert Adrienn**

Kaposvár

2023

Azért választottam ezt a kérdéskört dolgozatomban témájaként, mivel szeretném megtudni azt, hogy a dolgozatomban tárgyalt metszési módokkal miként tudom befolyásolni a kijelölt fák lombkoronájában a dominancia harcot a saját javamra.

Szeretnék rávilágítani arra, hogy még is melyik fitotechnikai eljárás az a három közül, amelyik képes kihozni a fákból rejlő genetikai potenciálból a maximumot. Mindezek mellett meg szeretném tudni, hogy a klímaváltozás által veszélyeztetett adott kultúrát mennyire lehet adaptálni az új környezeti viszonyokhoz, lényegesebb fajtán belüli kardinális változtatások nélkül.

Vizsgálataim, és elemzéseim fő célja, hogy megtaláljam azt a metszési módot a három közül, amely a legtöbb, illetve a legjobb beltartalmi értékeket mutató gyümölcsöket produkálja. Nem várom el a fáktól a mennyiségben és minőségben javulást egymással korrelációban, de nem is zárkózom el az elől, hogy ez a két faktor egymással egyszerre is pozitív tendenciát venne.

Minden eredményt összegezve a dolgozatomban elején helyesen sejtettem azt, hogy a vizsgálataim eredményei nem hoznak majd egyszerre mennyiség, és minőségbeli javulásokat a három metszési módnál.

A termés mennyiségére – ha teljes fáról leszedett gyümölcstömeget nézünk – leginkább ható metszési mód az Őszibarack váltó metszés, ezt követi a Petrov-féle szálvesszős metszés. Ezen gyümölcsöket termő egyedekről elmondható, hogy:

- a lombkoronában uralkodó dominanciaharc kiegyenlítetté vált a metszés hatására
- a vesszők ez által kielégítően el tudták látni a gyümölcsök fejlődéséhez szükséges tápanyag, és víz szállítást
- ezen fák gyümölcsei előbb érnek, beltartalmuk és egyéni méreteik kielégítőek, arra következtethetünk, hogy a metszés nem terhelte meg annyira az adott fákat
- színezetük, és küllemük kielégítő
- a metszési protokoll fenntartható egyenletes gyümölcsstermelést biztosít, ám kissé hosszabb tanulási folyamatot igényel (Őszibarack váltómetszésnél) – ez esetben a Petrov-féle szálvesszős metszés a legkönnyebb, legjobb eredményt hozó módszer

A vizsgált paraméterek évenkénti összehasonlítását metszés típusonként végeztük el. A tömegmérés esetében a Petrov-féle metszési mód kivételével a másik 2 metszési módot alkalmazva a termésmennyiség szignifikánsan elkülönült egymástól a 2 vizsgált évben: váltó metszés 2020-váltó metszés 2021: ($p= 4,9 \times 10^{-14}$), csapos metszés 2020-csapos metszés 2021: ($p=0,008$).

Az ág- és átmérők a 2 év összehasonlításában mindhárom metszési mód esetében szignifikáns különbségeket mutattak: váltó metszés 2020-váltó metszés 2021: ($p= 9,9 \times 10^{-8}$), csapos metszés 2020-csapos metszés 2021: ($p= 2,8 \times 10^{-6}$), Petrov-féle metszés: 2020-Petrov-féle metszés 2021: ($p=0,004$).

A termés számlálás során megállapíthattuk, hogy csupán a váltómetszésben volt tapasztalható évenkénti szignifikáns elkülönülés a termések számában: váltó metszés 2020-váltó metszés 2021: ($p= 1,8 \times 10^{-4}$).

A virág számlálás ezzel szemben mindhárom metszési módnál szignifikáns különbségeket eredményezett az évenkénti összehasonlítás során: váltó metszés 2020-váltó metszés 2021: ($p=$

0,03), csapos metszés 2020- csapos metszés 2021: ($p=0,01$), Petrov-féle metszés: 2020-Petrov-féle metszés 2021: ($p= 2,14 \times 10^{-7}$).

A Csapos metszés esetén, a második évben tapasztalt zavaró tényezők ellenére elmondható, hogy:

- az összes gyümölcs tömegére vetítve az adatok torzak, nem ez alapján dönthető el a különbség
- egyéni gyümölcstömeg nőtt a második évre vetítve
- a színezet stabilan hozta a kívánatos értékek felső határait
- a lombkorona szintben negatívan hatott a dominancia harc kérdésére, a fák az elvesztett vesszőtömeget próbálták korrigálni a termés érlelése helyett
- mindhárom esetben alkalmaztam Ifjító metszést, mivel szükségessége szemmel látható volt, ám egyik fa sem sínylette meg, így erre nem következtethetünk az adatok torzulását vizsgálva

Véleményem szerint a kísérlethez még egy éves adatgyűjtés szükséges lett volna. Az utolsóként említett metszési mód sem lenne rossz választás ebben a kultúrában, csupán más mikroklímán, illetve földrajzi elhelyezkedésben állná meg a helyét.

Kísérleteim alapján a legjobb eredményt mutató metszési mód az Őszibarack váltó metszés, bonyolultabb, ám a termelés szempontjából átlagos, stabil termésmennyiséget biztosít. Kezdő gyümölcsösgazdáknak eredményesebb lehet a Petrov-féle szálvesszős metszés, természetesen fokozott odafigyelés – értendő ez alatt a gyümölcsritkítás folyamatának fontossága – mellett. A Csapos metszési mód sem bizonyul bonyolultnak, de ehhez több kísérletben töltött idő volna szükséges. E mellett tapasztalataim szerint tökéletesen csak akkor lenne adaptálható az őszibarack kultúrához, ha más földrajzi fekvésű területen vizsgálnánk, a kultúra minden igényét maximálisan kielégítve. Ha mindez megvalósulna, saját adataim alapján is egy piac által kedvelt, nagyobb méretkategóriába eső, jó beltartalmi értékekkel rendelkező gyümölcsök lennének adott metszési móddal kezelt fákról nyerhetőek.

Természetesen nem is elvárható egy ilyen érzékeny kultúránál, hogy esetlegesen mind a kettő tulajdonságban növekedést eredményezzen a kezeléseim hatására.

Igyekeztem az adott fajta genetikai potenciálját teljes mértékben kihasználni, illetőleg igyekeztem magasabb termelési szintet, termelési minőséget produkálni. Abban teljességgel biztos voltam, előzetes, a gyümölcstermesztésben szerzett tapasztalatom által, hogy a gyümölcsmennyiség a metszés, és gyümölcsritkítás hatására növekedni fog majd. Kérdés maradt ugyanakkor a gyümölcsök minőségének mivolta. Folyamatosan ez járt a fejemben a kísérletek elvégzése alatt mindkét évben. Vajon mutat-e majd lényeges változást akár egyik kijelölt csoport is, és vajon ez csupán a metszési módszer produktuma-e? Utóbbi kérdésemre az utólagos válasz: ez csupán a gyümölcstermesztés egyik érzékeny és nagyon fontos pillére a sok közül, temérdek ezzel együtt ható tényezővel kell még számolnom.